

معبر گم شده

حسینعلی محمدی جزی

www.ketab.ir

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

۱۴۰۰-۱۳۰

روایت مستند زندگی

میرثناسه	محمدی، حسینعلی، ۱۳۴۰ -
عنوان و نام پدیدآور	مهرنگشده / حسینعلی محمدی جزی ۱ [برای] حوزه هنری استان اصفهان واحد فرهنگی و مطالعات پایداری.
مشخصات نشر	اصفهان: نشر آسیانه، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۵۱ ص: ۲۱/۵۰۱۴/۵۰ س.م.
فروست:	روایت مستند زندگی.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۶۳۹۱-۲۵-۲
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
موضوع	جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ --- خاطرات
	Iran-Iraq War, ۱۹۸۸-۱۹۸۰ --- Personal narratives
شناسه افزوده	اسازمان تبلیغات اسلامی. اداره کل تبلیغات اسلامی استان اصفهان. حوزه هنری. دفتر فرهنگ و مطالعات پایداری
رده بندی کنگره	DSR۱۶۲۸
رده بندی دیویی	۹۵۵/۰۸۴۳
شماره کتابشناسی ملی	ملی: ۸۵۱۵۳۹۵
اطلاعات رکورد کتابشناسی:	فیبا

www.ketab.ir

خرید آنلاین از

4baagh.com

معبر گم شده

حسینعلی محمدی جزی

مدیریت تولید؛ واحد نشر حوزه هنری استان اصفهان

ناشر: اسپانه

ویراستار: گروه ویراستاری خط، شهناز خواجه

صفحه آرا: محمد علی ناصحی

طراح جلد: بابک صفری

چاپ و صحافی: پارسیان تکثیر

چاپ اول: ۱۴۰۰

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۳۹۱-۲۵-۲

قیمت: ۴۵۰۰۰ تومان

کلیه حقوق اثر، متعلق به حوزه هنری استان اصفهان می باشد

نقل و چاپ نوشته ها متوجه ناشر نمی باشد.

The lost path

Hosseinali Mohammadjazi

Publisher: Espaneh

Editor: Shahnaz Khajeh

Page layout: M.A. Naschi

Book Cover Design: Babak Safari

First Published: 2021

ISBN: 978-622-6391-25-2

price: 40 €

All rights reserved

© Howze Honari Isfahan

Published in: Iran - Isfahan

درباره نویسنده

حسینعلی محمدی جزئی فرزند: کریم متولد: ۱۳۴۰/۵/۱
محل تولد: گز برخوار تحصیلات: کارشناس ارشد رشته ادبیات فارسی
در سال ۱۳۵۸ به عضویت سپاه پاسداران درآمد و با حضور در
جبهه های جنگ و شرکت در عملیات های بیت المقدس، رمضان
مسلم بن عقیل و... در عملیات محرم به درجه جانبازی نائل آمد.
در سال ۱۳۶۸ مقطع تحصیلی کارشناسی را در دانشگاه اصفهان
گذرانده، و در سال ۱۳۸۵ مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد را به پایان
رساندم، و در سال ۱۳۸۳ بازنشست شدم و فعالیت خود را در جبهه
فرهنگی و در حوزه دفاع مقدس و ادبیات دنبال نمودم.
در سال ۱۳۸۵ تا پایان سال ۱۳۹۲ به عنوان معاونت ادبیات اداره کل
حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس استان فعالیت می کردم و
همواره در این مسیر مطالعات و فعالیت خود را دنبال و به عنوان
کارشناس این گرایش ادبی همواره راهتما و مشاور دانشجویان و
پژوهشگران بوده و هستم.

درباره ناشر

حوزه هنری استان اصفهان

حوزه هنری استان اصفهان در نزدیک به ربع قرن گذشته همواره تلاش کرده است از آثار پژوهشی، نو و خلاقانه در عرصه‌های مختلف فرهنگ و هنر ایران اسلامی و اصفهان تمدن‌ساز حمایت نماید. نشر حوزه هنری استان اصفهان از یک سو حامی آثار جوانان خلاق و نوظلم بوده است و از سوی دیگر خود را متعهد به حمایت از آثار پژوهشگران و پیشکسوتان عرصه فرهنگ و هنر دانسته است. در این سال‌ها بیش از ۱۰۰ عنوان کتاب از سوی حوزه هنری استان اصفهان منتشر شده که بخش عمده آنها هم‌اکنون مرجع پژوهشگران و هنرمندان کشور است. حوزه هنری همچنین به‌طور ویژه در بخش ادبیات اعم از: شعر و داستان، رمان و نمایشنامه و تاریخ شفاهی انقلاب اسلامی و دفاع مقدس آثار ارزشمندی را منتشر نموده است.

هنرهای تجسمی، موسیقی، سینما، تئاتر، عکاسی، ادبیات، پژوهش‌های فرهنگی و هنری، تاریخ هنر و تمدن، تاریخ انقلاب اسلامی، دفاع مقدس، تاریخ، فرهنگ و هنر اصفهان از سرفصل‌های

فهرست

۱۳	مقدمه
۱۷	در تلاطم دفاع
۲۰	آزمون اول
۲۳	در دید سربازان عراقی
۲۵	گام به گام با رزمندگان
۲۸	شناسایی با فرماندهان
۳۰	وَمَا رَمَيْتْ إِذْ رَمَيْتْ
۳۱	خنثی سازی مین در زیر پای دشمن
۳۴	شهادت محمود مافی
۳۵	روایای صادقه
۳۷	عبور از شیار
۴۰	بازکردن معبر در شب اول
۴۱	انفجار در معبر
۴۳	شهادت فرمانده
۴۵	کمین در تانک
۴۶	معبری که گم شد
۴۹	یک قدم تا مرگ
۵۰	معجزه الله اکبر
۵۱	بازکردن راه با پای قطع شده
۵۳	مأمور نجات!

۵۴	عبور از پل چهل دهنه
۵۵	وعده ما بهشت
۵۸	گرفتار میدان مین
۶۱	باز کردن معبر با اژدر
۶۲	جسارت در میدان
۶۴	زمان در معبر
۶۶	هدایت با پای زخمی
۶۷	تپه برهانی
۷۰	قف
۷۱	چراغ روشن تا میدان مین
۷۲	هوشیاری و درایت
۷۳	تپه شیخ گزنشین
۷۴	میدانی روی تپه
۷۵	تپه هاجر
۷۶	گرفتن اسیر در کانی مانگا
۷۷	معبر را باز کنید
۷۸	تاکتیک بر روی تپه
۸۱	انفجار مهیب
۸۲	تپه تخم مرغی
۸۳	در کمین کومله
۸۵	شناسایی با عراقی ها
۸۶	از شناسایی تا حمله
۸۹	انفجار در جاده خندق
۹۰	جاده ای پر از سیم خاردار
۹۱	یک قدم تا مرگ
۹۳	انفجار پل
۹۵	شب عملیات

۱۰۱	خط اول البحار
۱۰۲	راهنمای بلدوزرها
۱۰۳	اسکله چهار چراغ
۱۰۴	معجزه
۱۰۵	پاک سازی در کارخانه نمک
۱۰۶	قطع پا در میدان
۱۰۷	شهادت با دست بسته
۱۰۹	شناسایی در دریا
۱۱۰	جنگ با ناوچه
۱۱۲	نفس با اشنوگل
۱۱۴	دوشکایی که نهر عریض را بسته بود
۱۱۵	جنگ نارنجک ها
۱۱۶	آتش به اختیار
۱۱۸	مقاومت در بلجانیه
۱۲۰	شرح ماجرا
۱۲۵	کنار سنگر کمین
۱۲۶	صحرای کربلا
۱۲۷	سینه خیز تا خاک ریز
۱۲۹	درگیری با گشت عراقی
۱۳۱	حسن ختام
۱۳۳	تصاویر
۱۳۸	کتابنامه
۱۳۹	پی نوشت ها
۱۳۹	آشنایی با راویان
۱۴۷	اصطلاحات نظامی

مقدمه

واحد تخریب یکی از واحدهای اصلی و مؤثر در هر یگان نظامی است. هنگامی که جنگ تحمیلی عراق علیه ایران شروع شد، تشکیلات نظامی و دفاعی سپاه و بسیج چندان منسجم نبود. در آغاز تشکیل سپاه و بسیج، در دوره‌های آموزش نظامی فقط به توضیح ساختار و کارکرد لوازم انفجاری بسنده می‌کردند یا افراد را با چند قطعه از این لوازم آشنا می‌کردند. به تدریج، تشکیلات نظامی و دفاعی سپاه و بسیج شکل گرفت و منسجم شد. در این شکل‌گیری، علاوه بر استفاده از آموخته‌ها و تجربه‌های برادران غیور ارتشی، بسیجیان نیز با ابتکارات و تجربیات عملیاتی خود، تشکیلاتی را سازمان‌دهی کردند. واحد تخریب یکی از این تشکیلات بود. در ابتدای جنگ، تخریب نامی مستقل نداشت و تمام وظایف آن برعهده واحدی به نام مهندسی رزمی بود؛ اما کم‌کم به ضرورت، یگان‌های رزم سپاه و بسیج، نام واحد تخریب را برای خود برگزیدند. با گسترش جنگ، گردان‌های تخریب نیز شکل گرفت.

مهم‌ترین دستاورد واحد تخریب کاهش آمار شهدا در عملیات‌های مختلف و کمک به پیشبرد سریع‌تر و دقیق‌تر عملیات‌های تهاجمی رزمندگان بود. نیروهای تخریب ماه‌ها پیش از هر عملیات در بازکردن معابر حمله و راه نفوذ به قلب دشمن نقشی اساسی داشتند و در حین عملیات نیز راهگشای خط‌شکنان جبهه‌های نبرد بودند. همچنین ماه‌ها پس از عملیات برای ایجاد موانع مین و انسداد مسیر و کند کردن نفوذ دشمن فعالیت می‌کردند.

در شرح سختی و حساسیت فعالیت‌های واحد تخریب همین بس که تخریبچی، در رویارویی با دشمن، از داشتن هرگونه سنگری محروم بود و وظایفش را در دید مستقیم و در نزدیک‌ترین فاصله ممکن با دشمن انجام می‌داد. شکستن خط دفاعی دشمن یکی از مراحل بسیار پرخطر عملیات بود

و تخریبچی نفر اول ایستاده بود تا معبر بگشاید و راه را برای عبور گردان‌های پیاده هموار کند. تا نیروی تخریب معبر نمی‌گشود، هیچ نیروی پیاده‌ای مجوز عبور پیدا نمی‌کرد؛ مگر بنا بر استثنا که آن هم اگر کسی می‌بایست عبور کند، همچنان تخریبچی پیش‌گام او بود.

نیروی تخریب علاوه بر آموزش‌های تخصصی و عملیاتی، معمولاً خودسازی و ایمان به کار و عشق به شهادت مبنای اصلی کارش بود. تا به مقدمات هیچ‌انگاشتن مرگ و به‌بازی گرفتن آن نمی‌اندیشید، نمی‌توانست پای در میدان مین یا میدان مرگ بگذارد. شهید علی چیت‌سازان، تخریبچی همدانی، در همین زمینه می‌گوید: «کسی می‌تواند از سیم‌خاردهای دشمن عبور کند که ابتدا از سیم‌خاردهای نفس خود عبور کرده باشد و نیروهای تخریبچی ابتدا از نفس خود گذر کرده بودند.»

مهم‌ترین علت شهادت یا جانبازی بچه‌های تخریب، مواجهه با مین و رخ دادن انفجار بود. در این راه، اغلب جانبازان تخریب از ناحیه چشم، دست، پا، انگشتان یا سینه آسیب می‌دیدند. بسیاری دیگر از رزمندگان تخریب نیز در رویارویی صد درصد با مرگ بودند. آنان خود با چشم باز و اختیار کامل این مرگ سرخ را انتخاب کرده بودند. بی‌دلیل هم نبود که بر بالای سنگر گردان تخریب این شعار درج شده بود: «به سنگر عاشقان شهادت خوش آمدید!»

در خصوص تدوین این کتاب باید متذکر شوم با آغازه‌کار کنگره شهادی تخریب استان اصفهان، موضوع تدوین و چاپ کتاب‌هایی در این باره مطرح شد. حوزه هنری استان نیز تدوین آن خاطرات را تقبل و تدوین آن را به بنده پیشنهاد داد. این جانب با مطالعه مصاحبه‌های نیروهای تخریب که کنگره شهادی تخریب گرد آورده بود، کار خود را شروع کردم. ابتدا بیش از دویست جلسه مصاحبه یکی دوساعته را که از ۱۲۰ تخریبچی لشکر امام حسین علیه السلام گرفته شده بود، مطالعه و بررسی کردم. سپس مصاحبه‌هایی را برگزیدم که رویدادهایی جذاب و ناشنیده را شرح داده بودند. هر کدام از این مصاحبه‌ها خود می‌توانست کتاب خاطراتی باشد؛ ولی به آنچه حسب حال و مقام بود، بسنده کردم برگزیده آن را در این کتاب ارائه کنم.

کار مصاحبه‌گران چندان حرفه‌ای نبوده است. آنان به جمع‌آوری خاطرات

مصاحبه شونده‌گان، با شیوه کلی گویی و شرح حال نویسی، بسنده کرده بودند. این موضوع کار بنده را در جزء نگاری با مشکل روبه‌رو کرد. با استفاده از اطلاعات خود از مناطق جنگی و نیز با برگزاری بیش از پنج جلسه هم‌روایی سه‌ساعته، تا اندازه‌ای این‌گونه ابهام‌ها و کاستی‌های مصاحبه‌ها را برطرف کردم.

در این کتاب، خاطرات را بر اساس سیر تاریخی رویدادهای جنگ و واحد تخریب تدوین و هر خاطره را به تناسب موضوع نام‌گذاری کرده‌ام تا هم خاطرات مختلف از هم تفکیک شود و هم محتوای آن‌ها برای خواننده ملموس‌تر باشد. در اولین خاطره از هر عملیات نیز نام و شرح عملیات را در پاورقی آورده‌ام. در نگارش، اندک تغییرات صوری و نه محتوایی در خاطرات اعمال کرده‌ام. کار تأیید محتوا را به فرماندهان و پیش‌کسوتان تخریب واگذار کردم تا آن را راستی‌آزمایی کنند؛ مبادا خلاف واقعی از بنده یا مصاحبه‌شونده‌ها سر زده باشد.

این کتاب معزفاً بیانگر روایت راویان تخریبچی لشکر ۱۴ امام حسین (ع) است. به همین دلیل، به ناچار خاطرات شنیدنی آن دسته از راویان اصفهانی را که در دیگر یگان‌های رزمی انجام وظیفه می‌کردند، در این کتاب نیاورده‌ام تا کار از یکدستی خارج نشود، همین‌جا از محضر این عزیزان پوزش می‌طلبم. امیدوارم خاطرات ارزنده آنان را در کتاب دیگری تدوین و به زیور چاپ آراسته کنم.

برای تیمن و تبرک کتاب، شهادتی را که نامشان در خاطرات ذکر شده است، به اختصار در زیرنویس معرفی کرده‌ام. همچنین به منظور تکریم و پاسداشت راویانی که خاطرات آنان در این دفتر آمده است، معرفی کوتاهی از آن‌ها در پایان کتاب آورده‌ام.

در پایان، از دفتر فرهنگ و مطالعات پایداری حوزه هنری استان اصفهان، کنگره شهادت تخریب استان اصفهان، برادران حاج مرتضی علیجانی و عبدالحسین حیدری و همه پیش‌کسوتان و رزمندگان تخریب، تقدیر و تشکر می‌کنم.

۳ خرداد ۱۴۰۰

حسینعلی محمدی جزی